

2 KORIN

Rau Yo Paulu Iwode Pang Di Korin I, In Ru Ki

1 ¹ Au Paulu awodo rau naiti. Ngan Maro itoo ya taunu lono a itarau be ayei aposol ke Yesu Kirisi. Le aye ede san Timoti, yo itara lon medana pang Yesu i, in amru amgaua inbe amyawara rau i pang ang di tooltool ke Maro yo kagaua ye bareme ke Yesu a kayepe malala mai Korin nga, inbe pang di tooltool ke Maro le imot yo tiyepe nin la nin ye tana mai Akaia ngan lapau. ² Nen le ampatarau pang Tamada Maro iye Tool Mai Yesu Kirisi be lodi pang a tiyei dada dook mata pang, inbe tikaua lo silene kidi pang.

Maro In Tool Ke Loningi

³ Idi nga ole tayitmaka Maro yo Tool Mai kiidi Yesu Kirisi Tamana i, in ene. Yesoo, ya in Tamada tani yo kanakana ngan lon mulumulu yidi tooltool ki, inbe ya in Maro yo ilonidi le lodo iken dook mata mulu i. ⁴ Moolmool, kanakana ngan ye kene yo urata moonoo pombe pang yidi nga, ngan ilonidi le lodo iken dook mata mulu. Ngan tina yo ilonidi nen nga, le ye dada gaongo leu la be idi nga ke be talon di diede ye urata moonoo yo pombe pang ye di nga, a be nen ngan lodi iken dook mata mulu lapau. ⁵ Ngan ke be talon di nen, yesoo Kirisi isoloo moonoo mai san, le idi yo taye tagaua le atu nga, ngan ole tasolo moonoo lapau. Inbe dawa ben Kirisi ikaua loningi mai ye Maro nga, nen le idi nga ole takap loningi mai ye Kirisi lapau. ⁶ Ngan urata moonoo yo pombe pang yang nga, ngan dawa ben yo pombe pang yam, ngan lapau. Ngan la ye kene yo amsolo moonoo ye in nga, ngan be nen a Maro ilonang le ke be lomim iken dook mata mulu, inbe ikau ang a ipamulang ye so dook tiap yo be igarungang i. Inbe ye kene yo be ilonam a lomam iken dook ye in nga, ngan be nen a amlonang a lomim iken dook mata lapau, inbe kakodo le tutube a kasolo urata moonoo tina nga. ⁷ Le am nga amtara lomam le atu nen, be ang

ngan ole kakodo le kamede ye Kirisi. Yesoo, lomam galanga nen, kumata le be kasolo moonoo dawa ben am nga, ngan ole kakap loningi dawa ben am nga lapau.

⁸Ang di diemam nga, ngan am nga lomam be ampamadit lomim ye urata moonoo yo pombe pang yam ye tana mai Esia nga. Ngan moonoo tina ngan maimai le irautoo gurana yo kiam nga, le ke be am tapmam amkodo le tutube a amsolo tiap. Nen le iyei am le amkanamai am ngan ke be amyepe mauremam mulu tiap. ⁹Le moolmool, ye kene tani in lomam tar be ole ammata. Bong dada dook tiap tina yo nen nga, ngan pombe pang yam, a be nen ngan amtarla ye gurana kiam am tapmam tiap, bong be amtarla ye Maro yo gurana ki mai san ke be ipamadit di matenge a timadit mulu i. ¹⁰⁻¹¹Ngan ya in tool tani yo ilonam a ipamulam ye urata moonoo tina yo kasin leu be iraumatamatam nga. Inbe pang dama ni ngan ole ilonam a ipamulam nen mulu. Ngan amwete nen, yesoo amtara lomam le atu ye nen, be kumata le kalonam ye pataraungu kiang, ngan la be ya ilonam a ipamulam nen le ikenen leu nga. Ngan be nen a di tooltool alunu ole tiwete lo ponana kidi pang Maro ye yo ilongo pataraungu kidi ngan le lono pam a iyei dada dook mata pam nga.

Paulu Ipalele Lal Ki Ke Panga Mulu

¹²Ngan so maiyoko yo am nga lomam ponana ye in nen, so le imot yo amyei nga, ngan amtoo lo galanga ke di tooltool ke tana i a amyei urata kiam ye, nga tiap, bong amtoo dada dook mata yo Maro lono pang di tooltool a iyei dada dook mata pang di ye i. Inbe ya in ilonam, le tina amgaua lomam le atu be amyei urata yo dook mata ngan mallangana ye di tooltool matadi. Le am nga amtoo dada yo nen in pang di tooltool le imot yo ke tana i nga, inbe ye kene yo amyang tayepe ye in nga, ngan amtoo dada tani in dook mata kaiye. Ngan betanga tani, in moolmool, ngan nen le lomam yo iwetewete betanga moolmool pam ye dada dook mata yo be amtoo nga, ngan ikata suanga yam. ¹³⁻¹⁴Ngan nen le rau kiam yo amwode pang i, in amwodo betanga sa yo be kakinkat ngan lomim galanga ye tiap, ngan tiap. Bong ang ngan o lomim galanga yam dook tia. Ngan nen le am nga amtara lomam le atu nen, be pang dama ni nga, ngan ole lomim galanga yam dook, a be nen ngan ye kene yo be Tool Mai kiidi Yesu imulu a isi ye in nga, ngan ole kapayitam dawa ben yo am nga ampayitang nga.

¹⁵⁻¹⁶Ngan la au i atara lok le atu nen, be ang ngan ole lomim dook mata yam, le tina awete be ole amala matak so ang muku, lo ngan be ayegang sila kayepe, inbe alo pang tana mai Masedonia. Inbe ye kene yo be amulu ke Masedonia a asi ye in nga, ngan ole si matak so ang mulu, inbe kalonau ye panga kiau san yo pang Yudia i. Ngan ye dada yo nen i, in Maro ole ipamedang ye betanga dook mata le paru. ¹⁷Moolmool,

au i atoo lok ye panga kiau yo lok kaua urata ye in tiap. Bong ang ngan kakamatau belei, be akarata lok dook tiap la apalele betanga kiau nen nga, too? Too, nga yelei, atoo dada ke di tooltool ke tana i la atoo au tauk lok leu a awete sokorai nen, “E, au i ole amala”, lo ngan be apalele mulu inbe awete nen, “Tiap, au i o amala tiap”, too?

¹⁸Ngan Maro i Maro moolmool, le betanga ki yo iwete nga, ngan itoo le imot. Le am nga lapau ke be ampalele betanga kiam a amwete pang nen, “E”, lo ngan be ampalele mulu a awete pang nen, “Tiap”, ngan tiap. ¹⁹Yesoo, Maro Natunu Yesu Kirisi yo aye Selas ye Timoti amwetewete bingi dook mata ki kataunu yang i, in ipalele lono tiap. Ngan kumata be iwete nen, “E, ole ayeie so i,” ngan o ke be ipalele lono mulu pitiap yege. Bong ya in kanakana ngan iwete “E” le iken leu. ²⁰Inbe so le imot yo Maro ipamede betanga medana ye nga, ngan itar kanono moolmool ye urata yo Yesu Kirisi iyei i. Le ya in iwete “E” ye betanga medana le imot yo Maro iwete koot nga. Ngan ye punu yo nen i, in la kanakana ngan tawete “Moolmool” ye urata yo Yesu Kirisi iyei i, a be nen ngan tayeie Maro ene le ilo ete ke be di tooltool tipayiti ye. ²¹Ngan Maro la ipamedam amyang a le takodo le tamede ye lodo medana yo tataru pang Kirisi i. Inbe ya in ipootidi ye urata kiidi, ²²le tarkilanga ki iken yidi ben idi nga ya ki ya taunu, inbe itara Amunu Silene ilo lodo lapau. Ngan Amunu tani in ole iyei idi le lod galanga ye so yo ipamede betanga medana ye be ikap paidi nga, ngan ole ikap paidi moolmool le imot.

²³Le nookoot nga awete betanga moolmool ye Maro yo lon galanga ye lok le imot in matana nen. Ye punu yo a le amulu tarai a amala Korin ye tiap in nga, yesoo au i lok be apaloko urata moonoo san mulu lo pomim tiap. ²⁴Ngan am nga o ke be amdada pomim a amwete pang ye dada yo be ang ngan katara lomim medana pang Kirisi ye i, in tiap, yesoo lomam galanga nen, ang ngan kakodo le kamede ye lomim medana yo kataru, in oo. Nen le lomam be amyang takaua urata gaongo, ngan ye dada yo nen i, in ole amlonang le lomim ponana.

2 ¹Nen le au tauk i lok kaua urata be ole mala matak so ang tiap, yesoo atattadai be amala, ngan ayei ang a lomim massingi mulu nga. ²Inbe kumata be ayei nen le kayepe ye lo modoko nga, ngan ole sei tool be iyepe inbe iyei au a lok ponana i? Tool siap! Ngan ang ngan la be kayei au a lok ponana nga. ³Ngan ye punu yo a le awodo betanga medana ilo ye rau san a ayawari pang i, in be nen a akaratang ye. Yesoo, atattadai kumata be moonoo iken kataunu yidi inbe amala nga, ngan ang tooltool yo be kayei au a lok ponana nga, ngan ole kayei au le lok modoko. Nen le au i atara lok yang le imede nen, kumata be au lok ponana nga, ngan ole ang le imot lomim ponana dawa ben au i lapau. ⁴Ngan nen le ye kene yo awodo rau tani pang nga, ngan lok dook tiap, inbe lok modoko mai san le atang. Bong awode pang nga, ngan be ayei ang a lomim modoko tiap, bong be lomim galanga yau nen, au i lok pang mai san.

Paulu Igiri Noonoo Ke Tool Yo Iyei Noonoo Panga I

⁵Tool tani yo ikapsap ye dada dook tiap ke noonoo i, in igarungau leu tiap, bong igarungang lapau. Ngan au i lok be awete a kook kapsap ye so yo iyei nga tiap, bong apas le awete nen leu, ya in igarungang kasin le ang le imot kasolo urata moonoo ki. ⁶Nen le dada yo ang alunu kaweteweta ye gaongo kiang a be kayemenaii ye i, in kayeii panga a iye oo. ⁷Le nookoot nga kagiri noonoo ki yo iyei nga, inbe kaloni a kapamede lono le iken dook mata mulu, a be nen ngan lo modoko mai ikaltoo be. ⁸Ngan nen le awete le kook mede ye betanga pang nen, be kapapos panga ben ang ngan, nga lomim panga mai san go.

⁹Ye punu yo awodo rau san pang ye i, in nen, be atou ang a akamatang, ole kalongo kook ye so nga le imot, too tiap. ¹⁰Le kumata be ang ngan kagiri noonoo ke tool tani yo iyei nga, ngan ole au lapau agiri noonoo ki tina. Ngan Kirisi yo ikamatau, in lon galanga yau nen, kumata le noonoo sa be agiri nga, ngan ole agiri moolmool, a be nen ngan alonang. ¹¹Ngan ayei nen nga, ngan be nen a Satan ole ipuske dada yo be illosidi ye i, in tiap, yesoo idi nga lod galanga dook ye dada matana matana yo be itouotouo idi ye nga.

Paulu Iwetewete Ye Urata Ke Aposol Yo Iyeii I

¹²Ngan ye kene yo apa le lo pombe malala mai Toroas a be awetewete bingi dook mata ke Kirisi pang di ye in nga, ngan le akamata ben Tool Mai ole iso dada pau be ayei urata nango. ¹³Bong au i nga lok iken silene dook tiap, yesoo ayeisa be ole apuske ede san yo Titi in nango. Bong ngan tiap, le atoko baedi a sila tiyepe, inbe apa mulu a alo pang Masedonia.

¹⁴Bong au i awete lo ponana kiau pang Maro yo kanakana ngan imuku paidi a ipamedidi ye urata ke Kirisi yo tayeii i, in nga. Ngan nen le idi nga ben di tooltool ke patokongo ye yo tatoo tool kuto mai kiidi ke patokongo a tala, ngan le tallos di koi kiidi ye patokongo nga. Inbe ye kene yo taye tamulu a taman ye in nga, ngan di tooltool kiidi ole lodi ponana yidi a tiyolidi a tamulu a talo pang malala lono nga. Le ye gurana ke Maro la tawetewete bingi dook mata ke Kirisi le idada a ila ye malala nga le imot i. Inbe bingi dook mata tani in ben so kini ki dook mata yo muru pa ngan ikauu a ipa ye ni mai i le imot i. ¹⁵Le ye urata yo Maro ikauu paidi be tala tawetewete bingi dook mata ke Kirisi pang di tooltool i, in dawa ben takaua kini ke Kirisi le tapa kataunu ye di tooltool yo be Maro ikap di a ipamulu di ye so dook tiap ye be igarung di i, inbe kataunu ye di tooltool yo be tilledi, ngan lapau. ¹⁶Nen le di tooltool tina ye be tilledi nga, ngan tiyetai ben tiyoongoo kini dook tiap ke matenge. Bong di tooltool kapala yo Maro be ipamulu di nga, ngan tiyoongoo kini ki dook mata ye be irara di pang ye yepongo dook mata yo taukan

motingi i. Le nga sei tool dook mata ke be iyei urata i? Tool siap! ¹⁷Ngan am nga dawa ben di tooltool kapala yo tipa be tillung di tooltool ye betanga ke Maro, a be nen ngan tikap balingi ye, ngan tiap. Bong ye gurana ke Kirisi ngan am nga awete betanga moolmool ye Maro matana, yesoo am nga di tooltool tina yo iwangam nga.

3 ¹Ngan ye yo amwete nen nga, ngan lomim tarām belei, be ammadit a am tapmam koomam su am mulu ye urata ke Maro yo ikap pam be amyei nga, too? Tiap! Ngan am nga dawa ben di tooltool kapala yo tikaua rau yo be iwete nin di, inbe ikata suanga ye di ye urata kidi ngan tiap lapau. Am nga lomam be ampatnaia rau sa yo nen ngan pang tiap, inbe am ngan lomam be kawodo rau sa yo nen ngan pang di tooltool kapala yam tiap lapau. ²Ngan nen, yesoo ang tapmim ngan ben rau kiam yo be ikata suanga yam i. Inbe betanga le imot ke rau tani ngan la tiwodo lo lomam nga, nen le di tooltool le imot ke be tikinkat a lodi galanga yam ben moolmool Maro la iwangam be la amyei urata ki i. ³Le urata kiam yo amyeii kataunu yang i, in ipaposang ben ang ngan dawa ben rau yo ipa ye Kirisi i. Inbe betanga ke rau tani, ngan iwodo ye kasa tiap, inbe iwodo lo ye pat menmenngana yo ben Maro iwodo ger ki lo ye a ikap pang Mose i, in tiap lapau, bong iwodo ye Maro, yo iyepe nen le taukan motingi i, in Amunu Silene a ilo ye di tooltool lodi.

⁴Am nga amtara lomam le atu be moolmool amyei urata ke Maro, yesoo Kirisi ipamedam, ngan nen le Maro lon ponana ye urata kiam yo amyei nga. ⁵Bong am nga ke be amytmakam ye tiap, yesoo am tapmam nga taukamam gurana yo be amyeie urata tani ye i. Bong Maro la ipamedam le ke be amyeie urata i le iye lono i. ⁶Le ya la iyei am le amyei urata ki dook ben di kapraingi ki, a ampagalanga di tooltool lodi ye betanga medana paunu yo ipamede i. Ngan betanga paunu tani in iken ye ger yo tiwodo ngan tiap, bong ipa ye Maro Amunu Silene. Nen le ger yo tiwodo, ngan ke be iyei idi le tammata, bong Maro Amunu Silene in ole ikaua yepongo dook mata yo taukan motingi i, in paidi.

Betanga Medana Yo Paunu I, In Illoso Yo Gurunu I

⁷Le moolmool, betanga medana ke Maro yo gurunu i, in matenge pombe ye. Bong lomim tut, ye kene yo Maro iwodo betanga tina lo ye pat a ikap pang Mose nga, ngan le Maro nunngana pombe a ilangaraii, le di tooltool ke Isrel ke be matadi ikenen ye Mose matana tiap, yesoo gurana ke nunngana iken ye. Le kumata be betanga medana yo gurunu, in dook mata san le Maro nunngana pombe ye a iken kasin leu, lo ngan be ilene nga, ⁸ngan ole yelei ye betanga medana paunu yo ipa ye Amunu Silene i? Ngan in dook mata ki taunu le gurana ke nunngana ilo ete le illoso yo san i. ⁹Moolmool, betanga medana yo gurunu i, in Maro nunngana pombe ye, bong betanga tani in ipapos di tooltool ye dada dook tiap kidi

yo tiyei nga, a be nen ngan Maro iyemenai di ye. Bong betanga medana yo paunu i, in iyei di tooltool le tiyepe ben di tooltool noonoodi ye Maro matana. Le nunngana pombe ye le lo mai san. ¹⁰Nen le betanga medana gurunu yo Maro nunngana pombe ye i, in nookoot nga takamata ben dook mata le imot tiap, yesoo betanga medana paunu i, in la dook mata ki taunu i. ¹¹Ngan kumata le betanga medana gurunu yo be imot i, in ipa ye Maro nunngana nga, ngan yeiei ye betanga medana paunu yo iken nen le taukan motingi i? In dook mata ki taunu, inbe Maro nunngana yo iken ye in mai san, le illoso betanga medana yo gurunu i.

¹²Ngan nen le am nga amtara lomam le atu be betanga medana yo paunu i, in moolmool, le amtattadai tiap, bong amwete pobe pang di tooltool ye. ¹³Le am nga amyei dawa ben yo Mose iyei nga tiap. Ya in ye kene yo Maro nunngana ikenen ye go nga, ngan le ikap wam mitiap pattu a iyakala matana ye, a be nen ngan di Isrel tikamata nunngana tani yo be ilene i, in be. ¹⁴Bong ye kene tani, ngan di Isrel tina kutodi mede san, le lodi galanga ye so yo Maro lono be iyei pang di, ngan tiap. Inbe nookoot nga be tikinkata rau ke betanga medana yo gurunu in nga, ngan dawa ben wam tani nga iyakala di le lodi galanga dook tiap. Le wam tani in nga ikenen ye di go, yesoo Maro ole igoolooki a ikoo ye di tooltool yo titara lodi pang Kirisi, ngan leu. ¹⁵Inbe nookoot nga lapau, ngan ye kene yo be tikinkat rau ke Mose ye in nga, ngan dawa ben wam tani la iyakala lodi a ikenen go i. ¹⁶Bong ye kene yo sei tool be iportaka lono mulu pang Tool Mai ye in nga, ngan ole Maro igoolookoo wam tani a ikoo ye. ¹⁷Kakamata, Tool Mai inbe Maro Amunu, ngan yaru nga gaongo leu. Nen le ye kene yo be Tool Mai tani in Amunu Silene iyepe yidi nga, ngan idi nga tayepe la betanga yo gurunu, in parmana mulu tiap, le so sa yo be iyakalidi ye Maro, ngan tiap. ¹⁸Inbe idi tooltool ke Kirisi yo wam tani in iyakala matada tiap nga, ngan dawa ben tiroongoo, inbe tasukete nunngana yo pombe pang yidi i, in pang di tooltool kapala a be nen ngan tikamata ben ya in ene mai san ke be tipayiti. Ngan ya in iportakidi le tayepe dawa ben ya. Inbe ye dada yo nen i, in le kanakana ngan nunngana tani ole idikdik mulu a ise le se pombe yidi a ilo le lo mai. Ngan Tool Mai ya taunu la iyei urata yo nen ngan paidi i. Ya in iye Maro Amunu Silene nga, ngan gaongo leu.

Bingi Dook Mata Ke Kirisi In Ben Sul Yo Ilangaraia Lodo I

4 ¹Maro lono pam a ilonam le itara urata i lo baemam, nen le am nga tinimam booroomoo ye tiap. ²Inbe dada dook tiap yo di tooltool tiko a tiyei sollono le ke be moomoodi ye nga, ngan am nga amwala murimam panga oo. Le am nga amkaua lungunu ye di tooltool, too ampalele betanga ke Maro, ngan tiap, bong am nga lomam galanga nen, Maro in ikamatam ngan la ampapos betanga moolmool ki ila mallangana

pang di tooltool. Ngan nen le di tooltool lodi taram ben am nga tooltool dook mata. ³Moolmool, di tooltool kapala, ngan di ngan dawa ben so atu iyakala di, le lodi galanga ye bingi dook mata yo amweteweta pang di, in tiap. Bong di tooltool yo nen nga, ngan di ngan di tooltool yo be tilledi nga. ⁴Ngan maro ke kaplungunu yo nookoot iyepe a iyei tool kuto mai pang di tooltool ke tana i, in ya la iyei di tooltool yo titara lodi medana pang Yesu tiap, ngan le kutodi mede mata i. Nen le ke be tikilala ben bingi dook mata i, in iwetewete ye Kirisi yo ene mai san ke be di tooltool tipayiti i, in tiap. Ngan bingi dook mata tani, in dawa ben sul nunngana yo ilangaraia ni, inbe iwetewete ye Kirisi yo Maro kanningana i, bong di ngan matadi kis le tikilala tiap. ⁵Le betanga yo ampa be amweteweta pang di tooltool i, in amwete ye am tapmam nga tiap, bong amwete pang di ye Yesu Kirisi yo Tool Mai i. Inbe am tapmam nga itaram ben kapraingi kiang a be nen ngan amyei urata yo be amlonang ye nga. ⁶Ngan am nga ke be amlonang nen, yesoo Maro yo muku ngan iwete nen, “Sul, kulolo todo lono in a ni galanga”^a i, in ya la iyeie sul ki a ilangaraia lomam i. Nen le iyei am le lomam galanga be ya in ene mai san ke be di tooltool le imot tipayiti, yesoo am nga amkamata nunngana yo pombe ye Kirisi i.

Di Aposol Nga Dawa Ben Bor Yo Tikarata Ye Tana I

⁷Bong urata yo Maro ikauu pam be amyei i, in dawa ben so dook mata yo tataru lo ye bor yo tikarata ye tana in lono. Nen le di tooltool le imot lodi galanga nen, gurana mai tani yo tikamata i, in gurana kiam tiap, bong ke Maro. ⁸Le am nga urata moonoo matana matana la pompombe pang yam nga, bong illosam le amllemam tiap. Inbe lomam sarere ole amyei belei, bong tinimam booroomoo a amkoo tiap. ⁹Inbe di tooltool kapala tikamatam ben amtoo Kirisi le be tigarungam, bong Maro iwala murini pam tiap. Inbe tirau am a ammol le du amken tana, bong tigarungam le dook tiap yege tiap.

¹⁰Ngan masngana le moonongoo yo kanakana ngan ampa be amsolo ye tinimam nga, ngan dawa ben yo Yesu isolu ye kene yo tirauu a le imata nga. Bong amkodo le ammede, inbe amsolo masngana tina yo pombe ye tinimam nga, a be nen ngan ampaposo Yesu be nga iyepe matana rrene go. ¹¹Le moolmool, am tooltool yo amyepe matamam rrene go nga, ngan kanakana nga amyepe potai ye ni ke matenge, yesoo am nga amkata suanga ye Yesu. Bong am nga amsolo moonoo tina, a be nen ngan ampaposo yepongo ke Yesu ye bobomam yo matene nga. ¹²Nen le am nga amyepe dada koonoo ke matenge, bong ang ngan amyei urata be amlonang a kakaua yepongo dook mata yo taukan motingi i.

^a 4:6 Pudu 1:3

¹³Le kakamata, betanga yo tiwodo a iken ye Rau ke Maro, ngan iwete nen, “Au i atara lok medana pang Maro, ngan la awete betanga nga.”^b Le gaongo leu, am nga lapau amtara lomam medana ye, ngan la le amwetewete pang di tooltool ye bingi dook mata tani nga. ¹⁴Inbe am nga lomam galanga nen, be tool yo ipamaditi Tool Mai Yesu ye ni ke matenge i, in ole ipamaditam lapau ben Yesu yo ipamaditi i, inbe ole ikau am amyang le lo takodo dama ki. ¹⁵Nen le so le imot yo pompombe pang yam koot nga, ngan be nen a ilonang. Inbe dada dook mata yo be Maro lono pang ye a iyeii pang i, in ole ipa le la pombe ye di tooltool alunu le alunu kaiye. Ngan nen le ole iyei di le tiwete lo ponana kidi maiyoko pang Maro, inbe ye dada yo nen i, in ole tiyeie ene le ilo ete ke be di tooltool tipayiti ye.

Di Aposol Tikaua Gurana Ke Be Titara Lodi Le Imede

¹⁶Le ye punu yo nen i, am nga tinimam booroomoo ye urata yo ke Maro in tiap. Moolmool, tinimam yo ke diki nga, ngan imalul le taukan gurana, bong ye lomam nga, ngan Maro ipamedam le ikap gurana paunu pam ye ke tina yo atu atu nga le imot. ¹⁷Ngan nanga, urata moonoo yo nookoot pombe pang yam nga, ngan amkamata ben so maimai tiap, inbe ole iken le mooloo tiap be imot. Bong moonoo tina ngan ke be ilonam, a be nen ngan pang dama ni ngan amye Maro amyepe ye nunngana yo iken nen le taukan motingi i. Nen le so dook mata yo be amkap ye urata kootoonoo kiam nga, ngan ole illos moonoo tina yo amsolo nga le imot. ¹⁸Le am nga amtar matamam ye so yo takamata ye matada, in tiap, bong amtar matamam ye so yo takamata ye matada tiao i. Ngan so yo takamata ye matada i, in ole iken le mooloo tiap, inbe ilene, bong so yo takamata ye matada tiap i, in ole ikenen nen le taukan motingi.

Tiniidi Paunu Yo Iken Ye Malala Ke Maro Nga

5 ¹Ngan idi nga lod galanga nen, tiniidi yo ke tana i nga, ngan dawa ben badabada yo nookoot ngan be tayepekala ye nga. Le kumata be di tooltool tigarung tiniidi tina nga, ngan idi nga rumu moolmool yo Maro ikarata paidi nga, ngan la iken ye malala ki ngo. Inbe rumu tina, ngan di tooltool tire tiap, bong Maro la ire ye ya taunu baene i, le ole iken nen le taukan motingi. ²Ngan nookoot nga idi nga tamooroon tiap, inbe lodo be le tayepekala ye rumu paunu yo iken ye malala ke Maro ngo, le iyei ben sousoungu paunu kiidi nga. ³Nen le kumata be idi nga tayege tiniidi yo ke tana i, inbe tasousou ye tiniidi paunu nga, ngan la be ole takamatidi ben idi nga taukada tiniidi tiap nga. ⁴Le moolmool, ye kene yo idi nga tayepekala ye badabada tina yo ke tana i go nga, ngan

^b 4:13 Rau ke Woungu 116:10

atoo, idi nga tamooroon tiap, inbe lod massingi dook. Yesoo, idi nga lodo be tiniidi yo ke tana i nga, ngan imata ngan taukada tiniidi be, bong tasousou ye tiniidi paunu yo iken malala ke Maro ngo, a be nen ngan tiniidi paunu tina yo taukan motingi nga, ngan ikaltoo tiniidi yo be imata nga. ⁵Ngan Maro yo ikaratidi i, in lono be takap tiniidi paunu. Inbe ya la ikaua Amunu Silene paidi muku ben itarkalidi, le ye dada tani i, in ipamedidi ye so yo be pang dama ni ngan ikap paidi moolmool le imot nga.

⁶Nen le ye punu tani i, in la le kanakana ngan idi nga tatara lodo le atu ye so tani in nga. Inbe lod galanga nen, ye kene yo idi nga tayepe ye tiniidi yo ke tana i nga, ngan o ke be taye Tool Mai tayepe gaongo ye malala yo ki in tiap. ⁷Le nookoot nga takamata moolmool ye matada pitiao, bong dada yo tatoo in nen, tatara lodo medana panga leu. ⁸Le ben tina awete koot nga, idi nga tatara lodo le atu ye so tani. Ngan nen le idi nga lodo dook mata nen be ole tayege tiniidi yo ke tana i, inbe talo taye Tool Mai tayepe dook ye malala yo ki i. ⁹Nen le kumata be idi nga tayepe ye tiniidi yo ke tana i, too be tayege tiniidi tina inbe talo taye Tool Mai tayepe nga, ngan ole takapye be tayege dada yo be lon ponana paidi ye nga. ¹⁰Ole nen, yesoo ye lal yo Maro itaru be ikarata betanga kiidi ye in nga, ngan idi le imot ole lo takodo dama ke kookoowoo ke Kirisi ye ni ke karatanga betanga. Inbe ye kene tani ngan ole ikamata dada kiidi yo tayepe ye tana i ngan tayege nga, ngan be dook mata too dook tiap nga. Lo ngan be ole iyemenai idi ye, too ikap balingi paidi ye, le lo iye dada kiidi tina yo tayege nga.

Paulu Lono Be Iyei Di Tooltool A Tiye Maro Tigaua Le Atu

¹¹Ngan tina am nga amtattadaia Maro be iyemenai di tooltool nga, ngan ye punu in la le amkapye be ampamadit di tooltool kapala lodi a be nen ngan titoo Maro lono. Am nga, Maro lon galanga yam dook mata san, nen le dada kiam iken mallangana panga. Inbe au i atara lok nen be ang ngan lomim galanga yam lapau, le dada kiam yo amyei a be amlonang ye nga, ngan iken mallangana pang lapau. ¹²Le kin lomim taram ben am nga amkapye be am tapmam amyitmakam mulu be. Bong au i awete nin am nen nga, ngan be nen a lomim ponana yam, inbe alonang a be nen ngan karau betanga ke di tooltool kapala. Di ngan lodi ponana ye so yo tikamata ye matadi leu nga, bong lodi kaua urata ye so yo iken di tooltool lodi, ngan be dook mata too dook tiap, ngan tiap. ¹³Ngan nen le kumata di tooltool tina yo tiwete be am nga kutomam kaua urata dook tiap, ngan dook mata. Bong urata ke Maro yo amyei nga, ngan be amyitmaka ene ye. Inbe kumata le be kutomam kaua urata dook nga, ngan be amlonang ye. ¹⁴Le Kirisi yo lono paidi mai san i, in ya la ipamadit lomam be amyei urata ki i. Inbe am nga lomam galanga

nen, tool ataleu la ikaua nede a imata paidi nga le imot i. Ngan nen le idi nga dawa ben taye tammata gaongo. ¹⁵Ngan Kirisi imata pang di tooltool nga le imot, a be nen ngan di tooltool yo be tikaua yepongo dook mata yo taukan motingi in nga, ngan ke be titoo di tapdi lodi ye yepongo kidi, ngan tiap, bong ke be titoo tool tani yo imata ye di, motong imadit mulu ye ni ke matenge i, in lono.

¹⁶Le nookoot nga inbe pang dama ni a ilo nga, ngan kumata be am nga lomam kaua urata ye di tooltool ben di ngan dook mata too dook tiap nga, ngan ole lomam kaua urata ye di dawa ben yo di tooltool ke tana i be tiyei, ngan tiap. Moolmool, muku ngan lomam kaua urata ye Kirisi ye dada yo nen nga, bong nookoot nga ke be amyei dada yo nen ngan ye mulu tiap. ¹⁷Nen le kumata sei tool be iman pang ye Kirisi a iye tigaua le atu nga, ngan ole Maro iyeii le iyei ben tool paunu mulu. Le yepongo ki yo gurunu i, in imot oo, inbe paunu pombe. ¹⁸Ngan dada tina le imot yo ke yepongo paunu nga, ngan Maro la iyei paidi i. Ya in ipamulidi le man taye tagaua le atu ye urata yo Kirisi iyeii paidi i, inbe ikaua urata tani in paidi be la tawetewete betanga ki pang di tooltool, inbe taye di le man tiye tigaua le atu lapau. ¹⁹Le betanga kiau yo aweta in nen, ye urata yo Kirisi iyeii i, in Maro lono be iyei di tooltool le imot ke tana i a be man tiye tagaua le atu. Le di tooltool yo timan ye nga, ngan ke be lon tut noonoo yo kidi ngan mulu tiap. Inbe ikaua urata pam be la amwetewete pang di tooltool ye dada yo be tiye tigaua le atu ye i. ²⁰Nen le am nga la di tooltool tina yo Kirisi iwangam be la amwetewete betanga ki pang di tooltool nga. Inbe ye kene yo amla amwetewete pang di ye in nga, ngan ben Maro ya taunu betanga ki la ipas ye koomam nga. Le amkaua Kirisi koonoo a amwetewete le koomam mede ye betanga pang nen, kaportak lomim pang Maro, inbe kaman kaye kagaua le atu. ²¹Kakamata, Maro iyeie Kirisi yo taukan noonoo, in le isoloo noonoo kiidi nga le imot, a be nen ngan ye urata yo Kirisi tani in iyeii i, in iyei idi le taye tooltool noonoonoo ye Maro matana.

6 ¹Am nga amyei Maro ene ye urata yo ki i, le amwete le koomam mede ye betanga pang nen, matamim kalang dook leu, ole nen ngan dada dook mata ke Maro yo lono pang a iyeii pang koot i, in ole itara kanono tiap. ²Yesoo, Maro iwete nen,

“Kagoro lal moolmool yo ataru be lok pang a ayei dada dook mata pang ye i, ngan le alongo tangini kiang.

Inbe ye ke yo ataru be akau ang a apamulang ye so dook tiap yo be igarungang in nga, ngan alonang.”^c

Le kakamata, lal yo katai i, in nookoot nga tagoro lal yo be Maro lono pang di tooltool a iyei dada dook mata pang di ye i. Inbe nookoot katai

^c 6:2 Esai 49:8

nga, ngan la lal yo be ikap di tooltool a ipamulu di ye so dook tiap yo be igarung di i.

Urata Moonoo Matana Matana Pompombe Pang Ye Paulu

³Am nga lomam be di tooltool lodi dook tiap ye urata kiam yo amyeii, in tiap. Nen le ke be amyeie so sa be nen ngan amtarkala di tooltool sa kedi ye a be nen ngan timol, nga tiap. ⁴Ngan nen le urata tina le imot yo amyei nga, ngan amkapye be ampatnai am pang di ben am nga kapraingi ke Maro. Le tina amkodo le tutube a amsolo urata moonoo masngana matana matana yo pompombe pang yam nga. Le moolmool, di tooltool tiyei dada dook tiap be tigarungam ye, inbe tikap masngana pam le lomam galanga ye soo dada yo be amyeii i, in tiap. ⁵Inbe di tooltool tirau am, inbe titaram lo amken rumu dook tiap ke di talnga dikidiki lono. Inbe di koi kiam tiwete kalakalam a tipadingam. Inbe am nga amrau am ye urata, inbe ye lal kapala ngan amken dook ye matamam tiap, inbe amsu pitolo. ⁶Bong am nga amyepe le tinimam igalanga ye Maro matana, inbe amyei urata ki ye lo galanga yo ikauu pam i. Inbe am nga amkap malmal tarai pang di tooltool tiap, bong amyei dada dook mata pang di leu. Inbe amtoo gurana ke Maro Amunu Silene, le lomam pang di tooltool mai san moolmool. ⁷Inbe am nga, gurana ke Maro iyepe yam le amwetewete pang di tooltool ye betanga moolmool ke bingi dook mata leu. Inbe amparama dada dook mata noonoonoo yo ke Maro nga, ngan le ben amkap dawa kiam ke patokongo ye baemam oonoo inbe ye ngas. ⁸Inbe ye urata ke Maro yo amyei nga, ngan di tooltool kapala tiyitmak emam ye, e di kapala ngan tiraotoo emam du lopo, inbe di kapala ngan tikaua bingi dook mata pang di tooltool ye urata kiam, e di kapala ngan tiwete mur yam. Inbe am nga amwete betanga moolmool, bong di tooltool kapala ngan tiwete be am nga amkap lungunu. ⁹Inbe di tooltool kapala ngan lodi galanga yam, bong tiwete be am nga taukamam emam. Inbe kanakana ngan so moonoo be pombe pang yam nga, ngan amyeisa ole ammata, bong ngan tiap, nga amyepe matamam rrene go. Inbe di tooltool tiyemenai am le dook tiap, bong tiraumatam le ammata tiap. ¹⁰Am nga lomam modoko, bong kanakana ngan lomam iken dook mata le lomam ponana dook lapau. Inbe am nga ballingamam tiap, bong am nga amlon di tooltool alunu le ballingadi ye bingi dook mata yo amweteweta pang di i. Inbe am nga taukamam so, bong am nga dawa ben so kiam alunu san.

Paulu Lono Be Di Tooltool Ke Korin Lodi Panga Mai San

¹¹Ang di tooltool ke Korin nga, ngan am nga amwete pobe pang, le amtarkoo betanga sa yang tiap. Inbe am nga amraia lomam le imot pang. ¹²Inbe am nga amtiukala dada kiam yo be lomam pang ye mai san, in

tiap, bong ang ngan la katiukala dada kiang yo be lomim pam ye mai san i. ¹³Ngan akamatang dawa ben di natuk moolmool nga, le awete pang nen, kayei dada yo ben amyei pang nga le lomim pam mai san lapau.

**Kin Kaye Di Tooltool Yo Titara Lodi Medana
Tiap Nga, Ngan Kagauagaua Be**

¹⁴Ang inbe di tooltool yo titara lodi medana pang Kirisi tiap nga, ngan kaye di ngan gaongo tiap, le kin kaye di kagauagaua be. Nga yeiei, dada dook mata yo noonnoonoo nga, ngan iye dada dook tiap yo ke yeingi noonoo ngan tigaua, too? Inbe nga yeiei, sul iye todo ngan ke be yaru tigaua, too? ¹⁵Inbe nga yeiei, Kirisi iye Satan^d ngan tigaua lodi ye urata kidi, too? Inbe nga yeiei, tool yo itara lono medana pang Yesu in be iye tool yo itara lono medana tiap i, in yaru tiparere, too? ¹⁶Inbe nga yeiei, bareme mai ke sungunu pang Maro, in ni dook mata ke be di tooltool titar kai padodo kidi ye, too? Tiap yege! Idi nga la bareme mai ke sungunu pang Maro yo iyepe nen le taukan motingi i. Le dawa ben tina Maro iwete nga, “Au i ole ayepe ye di, inbe apa kataunu ye di. Inbe au i ole ayei Maro kidi, inbe di ngan ole tiyei ben di tooltool kiau.”^e ¹⁷Nen le Tool Mai iwete pang di tooltool ki nen,

“Kayege di tooltool yo ke yeingi noonoo nga,
a kala kayepe manga mooloo ye di.

Inbe katoko so kidi yo giri leu, nga be.

Ngan la be lok ponana yang a akau ang pau nga.”^f

¹⁸Inbe Tool Mai, yo gurana ki mai san le illos so nga le imot i, in iwete nen,

“Au ole ayei ben ang Tamamim,
inbe ang ngan ole kayei ben di natuk garup le tamoto.”^g

7 ¹Ang di tooltool kiau yo lok pang mai san nga, Maro ipamede betanga medana tani in paidi oo. Le tina ole tagiri so dook tiap le imot yo be igarung tiniidi le lodo nga, inbe takaratidi le tiniidi le lodo nga igalanga dook mata ye Maro matana. Inbe tatattadaia Maro a taraua panga, inbe tayepe le taukada busunu ben di tooltool yo ipootoo di panga ya taunu nga.

Paulu Lon Ponana Ye Di Korin Yo Tiportak Lodi Nga

²Ole ang ngan katara lomim le mai san pam, yesoo am nga amyei touo dada dook tiap sa pang tool siap. Inbe am nga amgarung touo tool siap, inbe amkap touo lungunu ye tool siap lapau. ³Ngan betanga yo

^d 6:15 Paulu ipoto tool kuto mai kidi so sadi in ene san yo Belial i. ^e 6:16 Urata ke Paroranga So 26:12; Yedimia 32:38; Isikel 37:27 ^f 6:17 Esai 52:11; Isikel 20:34, 41
^g 6:18 2 Saumel 7:14; 2 Saumel 7:8

awete nga, ngan be nen a apammoo ang le lomim dook tiap ye nga tiap. Kakamata, muku ngan awete pang nen, be am nga lomam pang mai san. Nen le kumata be kayepe mauremim nga, ngan dawa ben am nga amyepe mauremam, too kumata le be kamatamata nga, ngan dawa ben ammatamata lapau. ⁴Le ang ngan, lok rru yang tiap, bong lok ponana yang mai san. Moolmool, moonoo alunu pombe pang yam, bong Maro ipamedau dook mata san le au i lok ponana le lok ponana kaiye.

⁵Ngan ye kene yo amlo pombe Masedonia ye in nga, ngan atoo, taukamam maryoongoo, yesoo urata moonoo alunu la pompombe pang yam nga. Le moolmool, kanakana ngan amye di tooltool kapala amparsu ye betebetanga, inbe so san yo igarungam in nen, am nga amtattadai be urata kiam yo amyei kataunu yang, ngan ole itar kanono tiap. ⁶Bong ye kene yo Titi ipa le man pombe pang yam ye in nga, ngan Maro yo ipamede di tooltool yo lodi modoko i, in ipamedam, inbe iyei am le lomam iken dook mata mulu. ⁷Inbe yo ngan leu tiap, bong so san mulu yo ipamedam le lomam iken dook ye in nen, ye kene yo Titi iman pombe ye in nga, ngan ikaua bingi pam ye yo kaloni a kapamede le lono iken dook mata lapau nga. Inbe iwete pam ben ang ngan lomim modoko mai san le katang ye dada dook tiap ye kayei nga, inbe ang ngan lomim pau mai san, le lomim be kakamatau pa. Nen le betanga ki, ngan iyei au le lok ponana kaiye.

⁸Ngan kumata be lomim modoko ye rau kiau yo muku ngan awode pang in nga, ngan au i lok dook tiap ye tiap. Moolmool, kulkulunu ngan lok modoko ye, yesoo akamata ben ole lomim massingi ye lapau, bong ke be lomim massingi ye le manga mooloo tiap. ⁹Le nookoot nga au i lok ponana nga, ngan ye yo rau kiau iyei ang a lomim modoko, ngan tiap. Bong au i lok ponana nga, yesoo ye lo modoko kiang tani i, in iyei ang le kaportak lomim pang ye Maro inbe kayege dada dook tiap ye kiang nga. Inbe lok galanga nen be lo modoko tina ye kiang nga, ngan itoo dada ye Maro lon taru be ole ilonang ye i. Le tina am nga amgarungang kasin pitipap yege. ¹⁰Ngan lo modoko ye pombe ye dada ye Maro lon taru be ilonidi ye i, in be iyei idi a taportak lodo pang ye, a be nen ngan ikau idi a ipamulidi ye so dook tiap ye be igarungidi i. Le lo modoko ye nen ngan ke be lomim dook tiap ye tiap, bong lo modoko ye pombe ye dada kidi tooltool ke tana i nga, ngan so ke be iyei idi a tammata ye. ¹¹Le kakamata, ye kene yo Maro iyei ang a lomim modoko ye in nga, ngan le soo dada pombe pang yang i? Ye dada tani, in Maro iyei ang le ang ngan katara lomim moolmool be katoo dada ye dook mata nga, inbe palbe leu be kamadit tina le kakarata betanga ye dada ye kiang nga. Inbe ang ngan kakap malmal ye dada ye ke yeingi noonoo nga, inbe katattadaia Maro le kawete be ole kayemenai tool ye iyei dada dook tiap nen i. Inbe ang ngan lomim be le kakamatau mulu a kapamedau le lok iken dook mata.

Nen le ye so tina le imot yo kayei ye tool tani yo iyei noonoo i, ngan le kapatnai ang mallangana ben ang ngan taukamim busunu ye. ¹²Le ye kene yo awodo rau tani pang ye in nga, ngan lok kaua urata ye tool yo iyei dada dook tiap i, too ye tool tani yo iyei dada dook tiap panga i, in tiap. Bong au i awodo rau pang nga, ngan be nen a ang tapmim kapaposang ye Maro matana ben ang ngan kagaua lomim le imot pam oo. ¹³Ngan ye dada kiang yo nen i, in la kapamedam le lomam iken dook mata ye i.

Inbe yo ngan leu tiap, bong ye kene yo amlongo betanga ye dada dook mata yo kayei pang Titi nga, ngan lomam ponana le lomam ponana kaiye. Ngan nen, yesoo bong kapamede le lon modoko mulu tiap. ¹⁴Muku ngan apayitang a awete pang Titi ye dada kiang yo kayei nga. Ngan moomook ye betanga kiau yo awete nga tiap, yesoo betanga le imot yo awete nga, ngan ikamata ben ngan moolmool le imot. Ngan gaongo leu, betanga yo amwete panga yang ngan moolmool, inbe betanga le imot yo amwete pang nga, ngan moolmool lapau. ¹⁵Ye kene yo Titi imala yang ye in nga, ngan le katattadai a katangarur a kakauu, inbe kalongo betanga ki yo iwete pang nga. Ngan la nga lon tut dada kiang tina yo kayei panga ngan go, le nga lono pang le lono pang mai san. ¹⁶Le nookoot nga au i lok ponana mai san, yesoo atara lok le imede yang nen, be ang ngan ole katoo Maro lono ye so le imot yo kayei nga.

Di Tooltool Ke Kirisi Titar Pat Be Tilon Di Diedi Kapala Yo Tiyepe Yudia Nga

8 ¹Ang di diemam nga, nookoot nga be apagalanga lomim ye dada ke Maro yo lono dook mata a iyeii pang di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu a tiyepe tana mai Masedonia nga. ²Di ngan, barau, tisolo moonoo alunu san le taukadi pat le so ki taunu i. Bong di ngan lo ponana irau di le moolmool ballingadi tiap, bong di tooltool ke maroro, nen le baedi moo ye winokanga pat a be tilon di diedi kapala yo taukadi so nga. ³Ngan au i akamata dada kidi ke raingi so, ngan la le awetewete ye nga. Le moolmool, so yo be tirai nga, ngan tirai le ipa ye so yo be tiyei urata kidi tapdi ye, ngan lapau, a tipaloko lo pono. Ngan tool sa la iwete pang di be tikap so yo nen nga tiap, bong ye di tapdi lodi. ⁴Ngan la tiwete pam le koodi mede ye betanga be ammalum pang di, a be nen ngan titar baedi, inbe tisu di tooltool ke Maro tina yo taukadi so nga. ⁵Inbe di ngan tiyei dawa ben yo am nga lomam tar be tiyei, ngan tiap bong tilon di diedi ye so kidi alunu le alunu san. Inbe ye dada kidi tani yo tiyeii nen i, ngan di ngan titoo Maro lono.

⁶Ngan urata ke winokanga pat le so yo be kayei maroro ye i, in Titi la ipamaditi kataunu yang i. Le amwete panga le koomam mede be mala ikamatang a ipamedang, inbe iyei poraii le imot. ⁷Kakamata, ang ngan

urata kiang kapala yo kayei nga, ngan kayei dook mata le imot. Ngan urata tina yo awetewete ye ngan nen; ye lomim medana yo kataru i, inbe ye betebetanga le lo galanga kiang, inbe kagaua lomim le imot ye yeingi dada yo dook mata nga, inbe ye dada yo be lomim pam ye mai san i. Nen le kumata be kayei urata kiang san ngan dook mata nga, ngan dook mata nen, be kayei urata tani yo be kayei maroro ye so a be kalon di tooltool kapala ye nga, ngan lapau.

⁸Au i yo awete pang nen nga, ngan be awete a apakaikai ang be kayei nen tiap. Bong lok be atou ang a akamatang ye dada kiang yo be lomim pang di tooltool ye mai san i, in moolmool le ben ke di diemim kapala yo tilon di tooltool ye ngan lapau, too tiap. ⁹Ang ngan lomim galanga ye dada dook mata yo ke Tool Mai kiidi Yesu Kirisi, ngan oo. Ngan ya in muku ngan ballingana ye so nga le imot, bong ye ang nga, ngan la le iyege so dook mata yo ki ngan sila ikino, inbe isi tana le si iyei ben tool ballingana tiap nga, a be nen ngan ilonang a iyei ang le ballingamim ye so yo ke Maro nga le imot.

¹⁰Ngan au i be awete lok pang ye urata yo be kayeii i. Ye rai yo ila koot ni nga, ngan ang ngan kawete be lomim be le kalon di tooltool kapala ye so, ngan nen le ang ngan la kamuku pang di diemim a kamadit ye urata tani yo be kawinoko so be kalon di diemim ye nga. ¹¹Le nookoot nga kayei poraia urata tani in le imot. Kakamata, muku ngan katara lomim be kayeie urata tani, le nookoot nga gaongo leu, ole katara lomim be kayeii le lo imot. Le so kiang yo be kawinoko nga, ngan kapas le kawinoko leu. ¹²Ngan nen le soo so yo idi nga lodo be talon di ye nga, ngan kumata be tatoo lodo moolmool nga, ngan Maro ole lon ponana ye. Bong kumata be taukada so nga, ngan Maro in ke be itoridi ye so yo nen nga, ngan tiap.

¹³Au i awete be ole kalon di tooltool kapala a yepongo kidi dook mata, inbe ang ngan taukamim so le kasolo urata moonoo, nga tiap. Bong au i lok nen, be ang le imot ngan so kiang gaongo leu, le ke be di tooltool kapala kidi mai, inbe ang kapala kiang kasin, ngan tiap. ¹⁴Le nookoot nga ang ngan so kiang alunu san, inbe di ngan taukadi, le ole kalon di ye so yo timaka ye nga, a be nen ngan ye kene yo ang ngan be taukamim, inbe di ngan kidi alunu nga, ngan ole tilonang ye so yo kamaka ye nga lapau. Ngan ye dada yo nen in nga, ngan yepongo le so kiang ngan ole gaongo leu. ¹⁵Ngan betanga yo tiwodo a iken ye Rau ke Maro ngan iwete be idi nga talon di diede kapala a nen ngan so kidi iye. Nen le Rau ke Maro iwete nen, “Tool yo iwinoko kaningi alunu i, in kaningi ki alunu mata le kapala iwi, nga tiap. Inbe tool yo iwinoko kaningi kasin i, in kaningi ki kasin leu le ikana pitolo, ngan tiap lapau.”^h

^h 8:15 Pamulenge 16:18

Tiwanga Titi Iye Di Diene A Tila Pang Korin

¹⁶ Au i awete lo ponana kiau pang Maro ye yo ipamaditi Titi lono le ya i lono be ilonang dawa ben am nga. ¹⁷ Ngan nen le ye kene yo amkap betanga pang Titi a amtoru be imala matan so ang ye in nga, ngan le ya lono dook mata be imala. Bong ye punu in leu la le be imala pang yang ye, in tiap, bong ya taunu i lono mai san be le imala matan so ang pa. ¹⁸ Inbe am nga ole amyawara ede atu lapau la be iyei ene a yaru timala pang yang i. Ngan tool tani, in di tooltool le imot yo tigaua ye bareme ke Yesu nga, ngan tiyitmaka ene ye yo iyei urata ye betebetanga bingi dook mata pang di tooltool nga. ¹⁹ Inbe yo ngan leu tiap, bong tool tani, in di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu nga, ngan tipootoo be iyei emam a amye ampa be amkap pat le so yo be amlon di diede ye nga. Ngan ye urata tani yo amyeii i, in be nen a amyeie Tool Mai ene le ilo ete ke be di tooltool tipayiti, inbe ampaposam pang di tooltool ben am nga tinimam bese be amlon di tooltool yo timaka ye so nga. ²⁰ Ngan am nga lomam be tool sa ipasa mur yam ye dada yo matamam kala pat maiyoko yo di tooltool titaru ye lo ponana kidi, in tiap. Yo nen ngan la le amkaua ede tani in nga. ²¹ Le am nga lomam kaua urata be amyei dada yo dook mata ngan ye Maro matana leu tiap, bong ye di tooltool le imot yo ke tana i nga, ngan matadi lapau.

²² Inbe am nga ole amyawara emam san mulu a iyei di tooltool ru ngan edi inbe tiye timala. Ya in kanakana ngan atoua ye urata matana matana, ngan le akamata ben ya in tool dook mata ke be ilon di tooltool ye urata yo ke Maro nga. Le nookoot nga itara lono le imede yang be ole kayei urata yo ke winokanga so i, le ya in tinin bese be ilonang ye urata tani in. ²³ Inbe ye Titi, ngan ya in isu au le amru amparlon ye yeingi urata kataunu yang. Inbe ye di diede ru nga, ngan tikap di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu ngan damodi, inbe kanakana ye urata yo tiyei nga, ngan tiyitmaka Kirisi ene ye. ²⁴ Ngan nen le ye kene yo be di tol timala pombe ye in nga, ngan kapaposo dada kiang yo be lomim pang di tooltool ye mai san i, in pang di, a be nen ngan di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu nga, ngan ole lodi galanga nen, betanga yo muku ngan amwete a ampayitang ye nga, ngan moolmool.

Di Korin Be Tilon Di Tooltool Ke Kirisi Yo Tiyepe Yudia Nga

9 ¹ Au i taukak lok mulu yo be awode lo ye rau a ayawari pang ye urata yo kayeii be kawinoko so ye lo ponana kiang yo be kalon di tooltool ke Maro ye nga. ² Yesoo, au i lok galanga ben ang ngan tinimim bese be le kayeie urata tani in. Ngan nen le apayitang la di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu a tiyepe Masedonia ngan matadi. Inbe awete pang di nen, ye rai yo ila koot ni nga, ngan ang tooltool yo kayepe ye

tana mai Akaia nga, ngan kamadit ye urata tani a kakarata so yo be kakap ye lo ponana kiang, ngan oo. Le dada kiang tani, in di tooltool ke Masedonia tikamata le lodi be tiyei nen lapau. ³Nen le nookoot nga au i be awanga di sotol tina a timala pang yang, a be mala tilonang a kapare so tina ngan le imot dawa ben yo awete pang be kayei nga. Ole nen ngan betanga yo muku ngan apayitang ye a akaua bingi yang be ang ngan ole kayei nga, ngan ole taukan kanono. ⁴Ngan kumata be aye di tooltool ke Masedonia yo titara lodi medana pang Yesu ngan sa be ammala le tikamatang ben kapare touo so siap nga, ngan ole moomoomam ye yo ampayitang sokorai ben amtara lomam le imede yang ye urata yo kayei in nga. Bong ang ngan ole moomoomim le moomoomim dook tiap. ⁵Le au i lok tar be dada dook mata in nen, be awete pang di diede tina nga be timuku a timala matadi so ang, inbe tilonang a kaye di kayei porai urata ke lo ponana kiang yo kapamede betanga ye be kayawar nga. Ngan la ye kene yo be ammala ye in nga, ngan so kiang tina ngan kakarata a kapare dook be kayawar oo. Le kumata be nen nga, ngan di tooltool ole tikamatang ben ang ngan lomim dook tiap ye tiap, bong lomim ponana be kakap so tina ngan.

⁶Lomim tut betanga yo kidi maimai nga, “Sei tool yo ipe kaningi patunu kasin leu i, in ole ikap kasin leu pang kaningi. Inbe sei tool yo ipe kaningi patunu le alunu mata i, in ole ikap le alunu kaiye pang kaningi.” ⁷Le ang atu atu le imot ngan matamim too dook muku ngan, lo ngan be katar soo so yo lomim be kalong di diemim ye nga. Bong kin lomim modoko ye winokanga so kiang, too lomim tar be tool sa ipakaikai ang ye winokanga so, ngan be, yesoo di tooltool yo lodi ponana be tikap so pang di tooltool ye di tapdi lodi nga, ngan Maro ole lono pang di mai san. ⁸Inbe Maro yo lono paidi i, in ke be iyei dada dook mata pang ye so tina ngan le imot, a be nen ngan kanakana nga ang ngan ole kakap so dook mata le imot yo lomim be kakap pang ang tapmim nga, ngan le lo iye ang dook mata ke be iken a kayei urata yo dook mata nga le imot ye. ⁹Le ben betanga tani yo tiwode lo ye Rau ke Maro in iwete ye di nen, “Tool dook mata i, in imalimi so ki pang di tooltool yo ballingadi tiap nga. Inbe ye dada dook mata noonoonoo yo iyei nga, ngan Maro ole lon tutu a iken nen le taukan motingi.”ⁱ

¹⁰Le Maro yo ikap kaningi puana pang di tooltool be tipe i, in ya la iyei a isup le itar kanono pang di be tikan i. Nen le ye dada gaongo leu, ya in ole ikap so matana matana alunu pang be kala kayei urata dook mata ye, inbe ole iyei ang le dada dook mata noonoonoo yo kayei nga, ngan ole itar kanono alunu le alunu san. ¹¹Le Maro ole iyei ang le ballingamim ye so nga le imot, a be nen ngan kanakana ngan kalon di tooltool ye le mai.

ⁱ 9:9 Rau ke Woungu 112:9

Inbe ye loningi kiang yo kagaua be amkap pang di nga, ngan ole tiwete lo ponana kidi pang Maro ye.

¹²Ngan nen le so yo kawinoko be kalon di diemim ye nga, ngan ke be kalon di tooltool ke Maro ye leu tiap, bong ole kayei di tooltool alunu a lodi dook mata le tiwete lo ponana kidi yo mai le mai san ngan pang Maro lapau. ¹³Yesoo, kumata be kayei urata ye so yo kawinoko le maiyoko ye lo ponana kiang ngan be kalon di tooltool ke Kirisi le tooltool kapala ye nga, ngan ole ang tapmim kapaposang ben ang ngan katara lomim medana moolmool ye bingi dook mata ke Kirisi inbe katoo. Le kumata be di tooltool tikamatang yo kayei nen nga, ngan ole tiyitmaka Maro ene ye dada dook mata tani yo kayeii i, inbe ye so alunu yo be kakap pang di nga. ¹⁴Inbe ole tikamatang ben Maro lono pang a iyei dada dook mata pang le illos dada yo kapala nga. Ngan nen le ole titara lodi le imot pang, inbe lodi tutang ye pataraungu yo kidi nga. ¹⁵Le tawete lo ponana kiidi pang Maro ye so dook mata san yo ikauu paidi ye lo ponana ki i. Ngan so dook mata tani, in idi nga taukada betanga dook mata yo be tawete nini ye i.

Paulu Iraua Betanga Kidi Tooltool Yo Tiwete Mur Ye Urata Ki Nga

10 ¹⁻²Au Paulu i, in nookoot nga lok be apagalanga lomim a apamedang ye betanga i. Di tooltool kapala tiwete nen, ye kene yo ayang tayepe ye in nga, ngan au i atattadai le ayepe ben tool pallongak, bong ye kene yo be ayepe manga mooloo ye in nga, ngan au i atattadai tiap, bong awete katkat pang leu. Bong au lok be atoo dada yo Kirisi iyei nga, ngan ya taunu in itaru le du iyepe lopo, inbe lono iken silene dook mata pang di tooltool nga le imot. Le au i lok be awete katkat pang tiap, bong awete le kook mede ye betanga pang nen, ole ang tapmim kakaratang le dook ngan. Ole nen ngan ye kene yo be amala pang yang ye in nga, ngan au i o ke be atattadai tiap, bong ole awete katkat pang dawa ben yo lok tar be ole awete pang di tooltool kapala yo tipasa mur yam nga. Di ngan lodi taram ben am nga amtoo dada kidi tooltool ke tana i a amyeyi urata kiam ye, a be nen ngan di tooltool tiyitmak emam ye nga. ³Le moolmool, am nga nookoot nga amyeyi ye tana i, bong ampatoko dawa ben di tooltool ke tana i tiap. ⁴Ngan dawa yo Maro ikap pam a ampatoko ye nga, ngan ben kidi tooltool yo ke tana i nga tiap. Bong dawa tina ngan gurana ke Maro ya taunu iken ye, le ke be amrautoo gurana kidi so sadi ye. ⁵Le dawa tina, ngan ampatoko ye a be nen ngan betanga ke kaplungunu, le betanga yo di tooltool tiyitmak di ye inbe tiwete a tiyakala di tooltool kapala yo be lodi galanga ye Maro nga, ngan amrautoo le imot. Inbe di tooltool yo lodi kap gogo dada matana matana yo ke tana i nga, ngan amrautoo betanga yo kidi nga, a be nen ngan tiyepe Kirisi parmana, inbe titoo dada dook mata yo ki nga. ⁶Inbe

am nga ole amtar matamam be amnamang kumata le kalongo koomam a katoobetanga kiam le lo imot nga, ngan la be amyemenai di tooltool kapala yo lodi be titoo betanga kiam tiap nga.

⁷Le ang ngan be lomim kaua urata ye soo so yo kakamata a iken mallangana nga, inbe matamim too dook be moolmool too tiap. Kumata di sema tooltool yo tiwete be di leu la Kirisi ipootoo di be tiyei urata ki nga, ngan kin lodi kaua urata dook mulu ngan, yesoo am nga Kirisi ipootam lapau. ⁸Le moolmool, nookoot nga au i apayitam kasin ye gurana yo Tool Mai ikauu pam i. Bong o ke be moomook ye tiap, yesoo ikauu pam a be nen ngan amgarungang ye nga tiap, bong be ampamedang ye a kakodo le kamede ye lo medana yo kiang nga. ⁹Inbe au i lok be lomim tarau ben nga akapye be ayei ang a katattadai ye betanga yo awodo lo ye rau pang nga be. ¹⁰Ngan awete nen, yesoo di tooltool kapala tiwete nen, “Betanga ki tina yo iwodo lo ye rau nga, ngan iwete katkat inbe ipakaikai di tooltool ye. Bong ye kene yo ya taunu iman iye di tiyepe inbe iwete betanga ki ye in nga, ngan di tooltool tikamata ben ya in tool ene mai tiap, inbe ya in lon galanga ye dada dook mata ke betebetanga tiap.” ¹¹Le di tooltool yo tiwete betanga nen nga, ngan dook mata nen be lodi kaua urata ye dook ngan. Yesoo, betanga yo amyepe manga mooloo, inbe awodo lo ye rau pang nga, ngan ye kene yo be ammala amyang tayepe ye in nga, ngan ole amyei dada gaongo leu pang di.

¹²Inbe am tapmam nga ke be amkamamatam ben am nga tooltool dook mata ben di tooltool kapala yo tiyitmak di a tiwete pang be di tapdi ngan edi maimai, nga tiap. Ngan di ngan tikamata urata kidi sema tooltool muku, lo ngan be tiwete be di tapdi ngan tooltool dook mata nga? Tool siap! Bong di ngan tikamata urata le dada kidi tapdi leu, inbe tiwete be di ngan di tooltool dook mata ye. Ngan di ngan taukadi lo galanga. ¹³Ngan am nga ke be koomam payitam a amyitmak emam le ilo ete mata tiap, bong ole koomam payitam ye urata yo Maro iwangam be la amyei i, in leu. Inbe urata kiam tani in la idukang Korin lapau i. ¹⁴Ngan kumata le be muku ngan ammala amwetewete betanga ke Maro pang tiap, lo ngan nookoot nga mala koomam payitam ben am nga kuto maimai kiang nga, ngan la moolmool nga ampaskimooloonoo ker ke urata yo kiam in nga. Bong tiap, yesoo am tina nga la ammuku pang di tooltool kapala be mala amraia bingi dook mata ke Kirisi pang nga. ¹⁵Inbe am nga o ke be koomam payitam mata ye urata yo di tooltool kapala tiyei nga tiap. Ngan nen le nookoot nga amtara lomam le atu nen be lomim medana yo kataru in ole mai le mai san, inbe ni yo be amyei urata kiam kataunu yang ye i, in ole idikdik le lo mai lapau, ¹⁶a be nen ngan dook mata pam be la amwetewete bingi dook mata pang di tooltool ke malala kapala yo iken manga mooloo yang nga. Ngan am nga lomam be koomam payitam

ye urata yo di tooltool kapala tiyei koot ye ni kapala, nga tiap. ¹⁷Le dawa ben Rau ke Maro iwete nga, “Sei tool be koon payiti ye so sa nga, ngan koon payiti Tool Mai leu ye soo so yo iyei panga nga.”^j ¹⁸Le kakamata, tool yo ya taunu iyitmaki in la Tool Mai lono ponana ye, in tiap, bong tool yo Tool Mai iyitmaki in la lon ponana ye i.

Paulu Iye Di Tooltool Ke Kaplungunu Yo Tiwete Di Ngan Aposol Nga

11 ¹Au i lok be ang ngan kamalum pau be ayei kapa kasin a ayitmaka ek mulu ngan. Le kin katemim malmal pau palbe be. ²Maro lono yo pang in mai san, le lono be kayege inbe kala ye tool san tiap. Le ye dada gaongo leu au i matak yoonoonoo yang, yesoo apamede betanga yang be ole akau ang pang tool ataleu. Ngan tool tani in la Kirisi i. Le kayepe le tinimim igalanga dook mata ye matana, a be nen ngan akau ang panga, dawa ben garup paunu yo ikap tutu dook le lo lal ki ke kerenge a tamana ikauu pang ye tamoto yo be iyooloo in nga. ³Bong au i atattadai be ole nen ngan di tooltool ke kaplungunu tillungang le kayege dada moolmool kiang yo kagaua lomim le imot pang Kirisi ye i. Le lomim tut, dada yo nen in pombe pang ye Ewa. Ngan ye kene tani in moto yo lon galanga san ye kaplungunu i, in ikaua lungunu ye a iwala murini pang Maro.

⁴Au i atattadai yang nen, yesoo kumata le sei tool be iman pang yang be man iwetewete betanga san pang nga, ngan kapas le katar talngamim panga leu. Le kumata be iwetewete betanga san pang ye Yesu yo dawa ben am nga amwetewete pang ye in tiap i, too iwete be ole kakaua maro amunu san ye yo kakauu muku i, too iwete bingi dook mata san pang ye ye yo kakauu koot in nga, ngan nga yelei a kapas le katar talngamim panga leu nga. ⁵Bong di tooltool tina yo tikiu di ye di aposol, inbe ang ngan kakamata di ben edi maimai nga, ngan o ke be tillosau a ayepe parmadi, ngan tiap. ⁶Le moolmool, kumata be au i lok galanga ye dada dook mata ke betebetanga tiap, bong au i nga lok galanga ye so yo awetewete ye nga. Le kanakana ngan dada tina le imot yo amyei nga, ngan amyei be nen a ampatnaia lo galanga tani pang.

⁷Ye kene yo awetewete bingi dook mata pang ye in nga, ngan atarau au tauk le adu lopo yege ni, inbe akap touo balingi sa ye urata kootoonoo kiau tiap. Bong au i ayei nen a be nen ngan ayitmakang le lo kakodo. Le yelei, ye dada kiau yo ayei nen i, in o akapsap ye noonoo, too? ⁸Ngan ye kene tani nga, ngan au i akap loningi ye di diede kapala yo tigaua ye bareme ke Yesu a be ayei urata kiau ye kataunu yang nga. Ngan nen le dawa ben au i apinoo so kidi a be nen ngan alonang ye. ⁹Inbe ye kene yo ayang tayepe gaongo a amaka ye so nga, ngan le apaloko moonoo tani

in lo pomim tiap. Bong di diede kapala yo tiyepe Masedonia ngan tikap so le imot yo amaka ye ngan man tikap pau. Le ye kene tani in apaloko moonoo sa lo pomim tiap, inbe nookoot nga inbe pang dama ni a tala, ngan o ke be apaloko moonoo sa lo pomim tiap lapau. ¹⁰Le dawa ben Kirisi iwete betanga moolmool, a betanga tina ngan iken yau nga, le au i awete betanga moolmool pang nen lapau! Le tooltool sa yo ke tana mai Akaia ngan ke be ilelau ye yo ayitmakau ye dada tani yo ayeii kataunu yang, in tiap. ¹¹Ngan nga yelei, au i o lok pang mai san tiap la le atoo dada kiau tani i, too? Tiap yege, Maro in lon galanga nen, au i lok pang mai san moolmool! ¹²Le dada tani yo nookoot nga atoo le atara moonoo sa lo pomim be kakap kaningi le so pau ye tiap i, in ole atoo le ikenen leu, a be nen ngan akodokala di sema tooltool yo koodi payit di, inbe tiwete be di ngan titoo dada gaongo leu ben yo amtoo nga. ¹³Di tooltool yo ngan tiwete be di ngan aposol, bong tiap. Inbe tikaua lungunu be di ngan tiyei urata ke Kirisi a tillungu di tooltool, inbe tikapye be tikap am aposol yo moolmool ngan nemam. ¹⁴Bong idi nga ke be tatakrai ye dada yo kidi nga tiap, yesoo Satan ya taunu la ikaua lungunu ye di tooltool a tikapsap le tiyeisa o ya in bangabangana ke Maro yo ipa ye nunngana a isi i. ¹⁵Nen le kumata di kapraingi ki ngan di lapau tikaua lungunu yang be di ngan di kapraingi ke Maro yo titoo dada noonoonoo ki nga, ngan kin katakrai ye dada kidi yo tiyei, ngan be. Di tooltool yo nen nga, ngan pang dama ni ngan ole Maro iyemenai di le tisololo masngana maiyoko le lo itarke dada kidi yo nen nga.

Paulu Ipayiti Ye Urata Moonoo Masngana Yo Isolo Nga

¹⁶Nga be awete pang mulu nen; kin ang ngan sa lon tarau be au i tool kapakapa, ngan be. Bong kumata le lomim tarau ben moolmool au i tool kapakapa nga, ngan dookoot, kayegau sila ayepe nen a kook payitau kasin mulu ngan. ¹⁷Le dada yo au tauk kook payitau ye nen i, in atoo dada yo Tool Mai be iwetewete ye, ngan tiap, bong atoo dada kidi kapakapa leu. ¹⁸Ngan di tooltool alunu yo kaye di kayepe, ngan titoo dada ke tana i a di tapdi koodi payit di. Ngan nen le au lapau, ole kook payitau ye dada kiau dawa ben yo di tiyei nga. ¹⁹Ngan nen le dook mata, yesoo ang ngan lomim tar be ang ngan lo galanga kiang dook mata, ngan nen le lomim ponana be kalongo betanga kidi tooltool yo kapakapa nga. ²⁰Ngan yo ngan leu tiap, bong kumata sei tool be iyei ang a kayei ben poranga ki, too ikaua lungunu yang a be ipinoo so kiang, too idada pomim, too ya taunu iyitmaka ene le ilo ete ye di tooltool kapala, too be ipodo pangamim nga, ngan kamalum panga a iyei soo so yo lono be iyei nga. ²¹Bong am nga amyei dada yo ben di tiyei pang, ngan tiap. Le nga yelei, nga ole moomoomam ye yo taukamam guramam ben di le ke be amyei dada yo dook tiap nen, ngan pang tiap, too?

Ngan au i nga awetewete dawa ben di kapakapa nga. Nen le kumata sei tool be moomoonoo tiap, inbe koon payiti ye dada ki yo iyei nga, ngan au i ole moomook tiap, inbe kook payitau nen lapau. ²²Ngan yelei, di tooltool tina ngan tiwete be di ngan di Ibru^k, too? Ngan dook mata, au i tool kidi Ibru lapau. Inbe tiwete be di ngan ke Isrel, too? Ngan dook mata, au i ke Isrel lapau. Inbe tiwete be di ngan sasa ke Apram, too? Ngan dook mata, au i sasa ke Apram lapau. ²³Inbe tiwete be di ngan tiyei urata pang Kirisi ben kapraingi ki, too? Atoo, au i nga o ayei kapakapa ye betanga kiau yo awete nga, bong au i kapraingi ke Kirisi lapau, inbe ayei kaiye urata panga le allos di ye. Le atorang, di ngan tiyei urata pang Kirisi? Ngan au i ayei kaiye urata panga, le allos di. Inbe di koi kidi tikap di a titar di lo rumu dook tiap kidi talnga dikidiki lono? Ngan au i, di koi kiau titarau kaiye a lo aken rumu dook tiap ke di talnga dikidiki lono. Inbe di koi kidi tiwete a tiwalis di ye koro medana? Ngan au i, tiwalisau kaiye ye koro medana a asolo masngana mai, inbe ye lal kapala ngan kasin leu be amata. ²⁴Inbe di kuto maimai kidi Yuda tiwete a tiwalisau ye koro medana le kinkatingi ki ben sangaul tol inbe balana limi be pai. Ngan tiyei au nen pattu leu tiap, bong tiyei dada nen pau le palimi. ²⁵Inbe ye lal tol mulu, ngan tool kuto mai kidi Rom iwete a tiwalisau ye koro lapau. Inbe kene atu ngan di tooltool tikapye be tikatmatau ye pat a be amata. Inbe ookoo maimai tol yo akooi ye nga, ngan di le tol timere a tidaudar le kene atu in adau ye bong atu inbe ke atu tiek pono. ²⁶Inbe kanakana ye panga kiau be apa a ala ye malala kapala nga, ngan asolo moonoo mata le lok tar be ole amata. Ngan au i asolo moonoo ye kene yo asiutu ran ye i, inbe ye di tooltool ke pinnau yo tiko dada a be nen ngan tigarungau nga. Inbe asolo moonoo ye di diek Yuda yo malala kiam atu nga, inbe ye di tooltool yo tipa ye rara kidi Yuda tiap nga, inbe ye di tooltool ke malala maimai yo ayepe ye nga, ngan lapau. Inbe asolo moonoo ye kene yo apa ye ni yo taukan tooltool in nga, inbe ye kene yo akooi ye ookoo me pono nga. Inbe asolo moonoo ye di tooltool yo tillungau be di ngan di diede kapala yo titara lodi medana pang Yesu, bong tikapye be tigarungau lapau nga. ²⁷Inbe au i arau au dook ye urata mata, le ye bong alunu ngan aken dook ye matak tiap. Inbe ye kene kapala ngan taukak so yo be akani i, le pitolau inbe moorookau. Inbe taukak lonloningi dook yo be asousou ye nga, ngan le ningerau. ²⁸Ngan yo ngan leu tiap, bong so san yo lok imoo ye mai mata lapau in nen. Ye ke kanakana ngan lok kaua urata be ole matak kala di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu ngan belei. ²⁹Le kumata alongo sei tool be ikodo le imede ye lo medana yo ki i, in tiap nga, ngan iyei au le gurana kiau be imot. Inbe kumata ede atu

^k **11:22** Di tooltool yo tiwete Ibru koodi inbe titoo dada le momo kidi Yuda nga, ngan tikiu di ye di Ibru.

be iyei ede san le ikapsap ye noonoo nga, ngan iyei au le katek malmal lapau.

³⁰Kumata lok be le kook payitau nga, ngan ole kook payitau ye soo so yo ipaposau ben au tauk i taukak gurak nga. ³¹Ngan betanga yo kiau nga, ngan moolmool. Inbe Maro yo Tool Mai Yesu Tamana i, in ikamatau le ya in lon galanga yau nen, au i nga allung tiap. Inbe ya in ene mai le ke be tayitmaka ene nookoot nga inbe pang dama ni a tala le ikenen nen leu. ³²Ngan ye kene yo ayepe Damaskas ye in nga, ngan tool yo tool kuto mai Aretas itaru be matan kala malala mai tani i, in iwanga di tooltool ke patokongo la tikodokala dada ke koongoo ke Damaskas, a nen ngan be tikamatau ngan tiparamau. ³³Bong ngan di diek kapala tilonau a tinonau lo ye so ben karei yo tikoii ye koro i, inbe tipadu au ye dada ke kaungu muru a adu tana le akoo.

Paulu iwetewete Ye Mianga Ki, Inbe Ye Moonoo Yo Pombe Ye Tinini I

12 ¹Ngan dada yo be au tauk i kook payitau ye i, in akamata ben ole ilonau pitiap yege, bong ngan dook mata, au i ole aseke betanga kiau mulu. Nen le ole awete pang ye betanga yo muku ngan iken sollono nga, inbe ye mianga yo Tool Mai ipapos pang di tooltool nga. ²Ngan au i lok galanga ye tool atu ke Kirisi yo rai sangaul be balana pai iman a ila koot ni nga, ngan Maro ikauu le ilo ye malala ki yo iken ete san le so le imot iken ke parmana i. Bong ikauu le ipa ye kanono kerana le imot, too nga ben itada ye mianga leu, ngan sei lon galanga ye. Maro ataleu in la lon galanga ye i. ³Le moolmool, au i lok galanga ben Maro ikauu le ipa ye kanono kerana le imot, too nga ben itada ye mianga leu, ngan tiap. Maro ataleu in la lon galanga ye i. Bong au i lok galanga nen, ⁴ye kene yo Maro ikaua tool tani a ilo ye malala ki yo yepongo ki dook mata in nga, ngan ilongo betanga ke so yo di tooltool ke tana i ngan sa ke be iwete nin ngan tiap. Ngan betanga tani, in Maro itara gunkalanga ye, le tool sa ke be iwetewete ye tiap. ⁵Ngan au i lok ponana be apayiti tool yo dada nen ngan pombe pang ye i, bong lok be au tauk kook payitau tiap. Ngan nanga, ole kook payitau ye so yo ipaposau ben gurana kiau ngan mai mata tiap, ngan leu. ⁶Bong kumata le au tauk be apayitau ye so yo Maro iyei pau nga, ngan ole awetewete ben di kapakapa nga tiap, yesoo betanga yo be awetewete ngan moolmool le imot. Bong au i o ke be ayei nen tiap, ole nen ngan di tooltool kapala tipayitau mata ye. Ngan au i lok be kayitmaka ek kaiye mata ye so yo kakamata touo pa ye matamim tiap, nga be, bong au i lok be kakamata urata kiau inbe kalongo betanga yo awete nga, a be nen ngan ole kakilalau ben au i tool belei nga.

⁷Ngan au i tool tani yo Maro ikau au a alo ye malala ki i, inbe ye kene tani in ipapos so yo nen ngan pau le budanga kaiye san i. Bong ya in ikodokalau be atiki ye so tina yo dook mata ki taunu nga, ngan be. Nen

le imalum pang Satan be iwanga kapraingi ki a isi le si itara moonoo atu lo ye tinik. Le moonoo tani in masngana ki dook tiap san ben tutui iso tinik i. ⁸Le apatarau pang Tool Mai le patol a atorua be igiri masngana ke moonoo tani a ikoo yau. ⁹Bong ngan iwete pau nen, “Tiap! Ngan ong in, dada kiau yo be lok pong a ayei dada dook mata pong nga, ngan ipon yong, le ke be kusolo moonoo yo nen nga. Yesoo, ye kene yo ong in be taukam guram ye in nga, ngan ole gurana kiau pombe mallangana pang di tooltool le imot be tikamata.” Ngan Tool Mai tani in iwete pau nen, ngan nen le kumata be taukak gurak nga, ngan ole lok ponana inbe apayitau ye, a be nen ngan di tooltool lodi galanga nen, Kirisi gurana ki la ikenen yau i. ¹⁰Nen le au i lok ponana be asolo masngana ye Kirisi ene. Le ye kene yo be taukak gurak nga, too di tooltool be tiwete betanga dook tiap pau nga, too moonoo sa be pombe pang yau nga, too di tooltool tikamatau ben atoo Kirisi le be tigarungau nga, too urata dook tiap matana matana sa be pombe pang yau nga, ngan ole lok ponana. Yesoo, ye kene yo au i be taukak gurak nga, ngan ya la be ikap gurana pau a ipamedau le gurak i.

Paulu Lon Modoko Ye Di Tooltool Ke Kirisi Yo Tiyepe Korin Nga

¹¹Au i nga ayei ben di kapakapa sa, bong ang la koomim kanau a le si ayei nen i. Inbe ang ngan ke be kakaua bingi pang di tooltool ye dada kiau yo dook mata nga, bong ngan kayei nen tiap, ngan la au tauk awetewetau nen nga. Le moolmool, au i ben tool sokorai, bong di tooltool kiang tina yo di tapdi tikiu di ye di aposol inbe ang ngan kakamata di ben edi maimai nga, ngan o ke be tillosau a ayepe parmadi, ngan tiap. ¹²Le kakamata, so yo be ipaposau ben au i aposol moolmool nga, ngan ayei kataunu yang a ang ngan kakamata oo. Le ye kene yo ayang tayepe ye in nga, ngan Maro ipamedau a akodo le tutube, inbe asolo urata moonoo yo pombe pang yau nga, a be nen ngan ayei mos matana matana, inbe urata maimai kapala a pompombe kataunu yang nga. ¹³Inbe ayeie dada gaongo leu pang dawa ben yo ayeii pang di tooltool kapala yo tigaua ye bareme ke Yesu nga. Bong so atu la ayeii pang le gaongo tiap i, in nen, au i ke be akap urata moonoo pang a be nen ngan matamim kalau ye kaningi le so tiap. Le kumata be dada kiau yo ayeii nen i, in be dook mata ye matamim tiap nga, ngan ole kagiri noonoo yo kiau nga.

¹⁴Nookoot nga au i akarata so kiau be amala matak so ang mulu le patol ki. Inbe lok tar be o apaloko moonoo sa lo pomim be matamim kalau ye kaningi le so, ngan tiap lapau, yesoo di kakase nga ke be titar pat a tilon di tamadi le tinadi ye tiap, bong di tamadi le tinadi ngan la be titar pat a tilon di ye nga. Ngan nen le so yo lok panga i, in balingi le so kiang, ngan tiap, bong ang tapmim ngan la lok pang nga. ¹⁵Le au i lok

ponana be akap so yo kiau nga le imot pang, inbe au tauk araia tinik mai i le imot pang lapau a be alonang ye. Le atorang, kumata be au i lok pang mai san nen nga, ngan yelei, ang ngan ole lomim pau mai san tiap, too?

¹⁶Ngan au i lok galanga nen, ngan apaloko moonoo sa ilo pomim tiap. Bong lok tar nen, di tooltool kapala la tiwete be au i lok galanga dook ye dada ke kaplungunu le ole allungang a akap so kiang. ¹⁷Bong nga yelei, ngan o lomim tar be awete pang di tooltool yo awanga di a timala pang yang nga, ngan sa be mala illungang a ikap pat yang man ikap pau, too? ¹⁸Moolmool, au i awete le kook mede pang Titi be imala matan so ang, inbe awanga ede san yo ang ngan lomim galanga ye in lapau be iyei ene a yaru timala. Ngan le Titi ikaua lungunu yang a ikap pat kiang, too? Tiap yege! Yesoo, amru nga dada le urata kiam ngan gaongo leu.

¹⁹Ngan ang ngan o lomim tar be betanga yo nga, ngan amwete a be nen ngan am tapmam nga koomam su am ye di tooltool yo lodi dook tiap pam nga, too? Bong ang di diek yo lok pang mai san nga, ngan nen tiap, ye Maro matana ngan am nga amtoo dada yo ke Kirisi nga. Nen le so le imot yo amyei nga, ngan be nen a ampamede lomim medana yo kataru panga in le mai. ²⁰Yesoo, au i atattadai ye kene yo be mala matak so ang mulu ye in nga, ngan ole akamatang ben katoo dada dook mata yo lok be katoo ngan tiap nga. Ngan nen le dada yo be ayei pang nga, ngan ole lomim dook mata ye tiap lapau. Le atattadai be amala ngan akamata ben kaparsu ye betanga, inbe matamim gorengana ye so kidi diemim kapala a lomim dook tiap pang di ye, inbe kayolo kate malmal, inbe kaparpoto le kayepe ki ki, inbe kawete mur ye di diemim, inbe katiki, inbe kasak noonnoongoo a kapadingi di diemim. ²¹Ngan nen le au i nga atattadai ye so atu mulu lapau. Le kumata ye kene yo amala be mala matak so ang mulu, le be katoo betanga kiau tiap nga, ngan ole Maro kiau ipammoo au la matamim ye dada dook tiap kiang yo akamata nga. Le ole lok modoko a atang ye di tooltool kiang tina yo tiportak lodi ye dada dook tiap ke noonoo yo muku ngan tiyei, ngan tiap, bong tiyei tootoo dada dook tiap yo giri leu ye Maro matana nga, inbe dada dook tiap yo ke yeingi bauk nga, inbe dada dook tiap ben kidi gaunu yo tiyei nga.

Ang Di Korin, Kin Kakawai Yang Dook Leu Ye Dada Kiang

13 ¹Nookoot nga patol ki nanga la be amala matak so ang mulu nga. Ngan rau ke Maro iwete nen, “Kumata tool ru too tol be tipamede betanga atu ye soo so yo pombe nga, ngan betanga tina ngan moolmool.”¹ ²Ngan awete pang mukot ye kene yo amala yang paru ki nga. Ngan la nookoot nga ayepe manga mooloo, inbe awete pang mulu nen. Kumata ye kene yo be amulu a amala pang yang ye in nga, ngan o ke be alele lok ye

¹ 13:1 Ger 19:15

di sema tooltool yo tiportak lodi tiap bong tisootoo yeingi dada dook tiap ke noonoo nga, inbe ye di tooltool kapala yo nookoot tiyei noonoo nga, ngan tiap lapau. ³Ngan ole nen, yesoo ang ngan lomim be le kakamata tarkilanga sa yo be ipaposau ben moolmool Kiriisi la iwetekes betanga nga pau be awete pang i. Bong kakamata, nookoot nga Kiriisi iyei urata a be ikaratang ye nga, ngan taukan gurana tiap, bong ipaposo gurana ki yo mai mata i, in kataunu yang. ⁴Le moolmool, ye kene yo tikaua Kiriisi a tipatota lo kai palasingi kaini ye i, ngan di tooltool tikamata ben taukan gurana, bong Maro ipamaditi mulu ye gurana ki, le nookoot nga imaur a iyepe nen. Inbe gaongo leu ye am nga lapau. Ngan kawete be am nga taukamam guramam, bong amye Kiriisi amgaua le ipamedam ye gurana yo ke Maro i. Nen le amyepe la gurana ke Maro parmana, inbe amyei urata yo be amkaratang ye nga.

⁵Le ang tapmim kakamatang a lomim kaua urata dook ye lomim medana yo kataru panga i, in moolmool, too tiap? Inbe katouotou ang a kakilalang too, Yesu Kiriisi la iyepe lomim in, too tiap? Ngan kumata le kayei nen nga, ngan la be ole lomim galanga ben lomim medana yo kataru in moolmool, too tiap nga. ⁶Inbe au i atara lok nen, kumata be kakamatam a lomim kaua urata ye dada le urata kiam nga, ngan ole lomim galanga yam ben am nga aposol moolmool ke Kiriisi. ⁷Le am nga ampatarau pang Maro be ipamedang, a be nen ngan kayei dada yo dook tiap ngan sa mulu be. Ngan ampatarau nen nga, ngan be nen a di tooltool tikamatam ben am nga di aposol moolmool too tiap, ngan tiap, yesoo kumata be tikamata urata kiam ben moolmool am nga amyei urata ke aposol, too am nga amkapsap ye nga, ngan in so mai tiap. Bong amyei nen, a be nen ngan katoo dada yo dook mata nga, ngan leu. ⁸Yesoo, am nga ke be amyeie so sa yo be amrautoo betanga yo moolmool in ye, ngan tiap. Bong ke be ampamede betanga yo moolmool in leu. ⁹Nen le kumata be am nga ben taukamam guramam, bong ang ngan kayepe dook ben guramim koot nga, ngan dook mata, lomam ponana ye. Inbe pataraungu kiam yo ampatarau pang ye i, in be nen a Maro ikaratang a kayepe le taukamim busunu ye matana. ¹⁰Ngan awodo betanga nga pang ye kene yo ayepe manga mooloo go ye i, a be nen ngan ye kene yo be amala ye in nga, ngan o ke be awete betanga medana sa yo be akaratang ye nga tiap. Le moolmool, Tool Mai ikaua gurana i pau be ayei urata ki ye, bong lok be agarungang a lomim ken belebele leu ye, ngan tiap. Yesoo, gurana yo ikauu pau i, in ke be agarungang ye tiap, bong be apamede lomim medana yo kataru panga i, in le imede.

Paulu Iwete Porai Noonongoo Inbe Lo Ponana Ki

¹¹Ang di diek nga, nookoot nga be awete porai betanga kiau, le awete pang be lomim ponana. Inbe atorang be katoo betanga kiau a kakarata

lomim a be kayepe le taukamim busunu ye Maro matana. Inbe kaye di tooltool kapala kagauagaua a kayepe ye lo silene. Ngan Maro, yo lono paidi mai san a iyei idi be tayepe ye lo silene ki i, in iyepe yang.

¹²Inbe lomim ponana ye di diemim atu atu a kawarara di, inbe katoo momo kiidi a kasom pangadi ye dada dook mata yo ke Maro i. ¹³Ngan di tooltool ke Maro le imot yo tiyepe ni nga, ngan tiyawar lo ponana kidi pang.

¹⁴Inbe apatarau nen, be Tool Mai kiidi Yesu Kirisi lono pang a iyei dada dook mata pang, inbe ole Maro lono pang mai san, inbe Amunu Silene iyei ang le imot a kagaua lomim le atu.